

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій

СИЛАБУС
навчальної практики
РЕГІОНОЗНАВЧА ПРАКТИКА
підготовки бакалавра
спеціальності 291 міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії
освітньо-професійної програми міжнародні відносини

Силабус розроблено на основі Стандарту вищої освіти України для *бакалаврів* спеціальності **291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії**

Розробник: Коцан Наталія Несторівна

Силабус навчальної практика затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин і регіональних студій, протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри:

проф. Н. Н. Коцан

СИЛАБУС

НАЗВА ПРАКТИКИ	РЕГІОНОЗНАВЧА ПРАКТИКА
ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА	Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій
ПЕРІОД РЕАЛІЗАЦІЇ	<i>Протягом 1-го семестра 2022-2023 н.р. (3 сем. для 2 курс)</i>
ВИКЛАДАЧ	Коцан Наталія Несторівна
КОНТАКТНІ ДАНІ	kotsan.natalia@vnu.edu.ua
КОМПЕТЕНЦІЇ ТА ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧА	Доктор географічних наук, володіння українською мовою. Наукові дослідження в сфері міжнародного туризму, методології регіональних досліджень; регіоналістики.
ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ	Самостійна робота та консультації з керівником, виконання індивідуального завдання, підготовка і захист звіту практики
КРЕДИТИ ECTS	3 кредити
ФОРМА КОНТРОЛЮ	залік
МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОЦІНКИ ПРАКТИКИ	Формою контролю з даної навчальної практики є залік. Залік виставляється за зміст звіту та оцінку за захист звіту практики. Критерії та форма оцінювання представлений в таблиці нижче.
ПОЛІТИКА ПРАКТИКИ	Звіт здобувачів вищої освіти з практики приймає керівник практики від кафедри після закінчення терміну практики. Оцінювання результатів практики студентів проводиться за 100-бальною шкалою з обов'язковим переведенням бальних оцінок до інституційної шкали. Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки здобувача вищої освіти за підписом керівника практики від кафедри. Підсумкова оцінка за практику обчислюється як середній бал за результатами виконання індивідуального завдання. Студенту, який не виконав завдань практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно протягом наступного навчального року за індивідуальним графіком. Студент, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховується з університету.
МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ	<p>Мета навчальної практики – сформулювати у студента професійні компетентності, необхідні для організації пошуку, обробки, аналізу інформації з проблем регіоналістики, регіонального розвитку, регіональної політики завдяки використанню інформаційно-комунікаційних технологій, а також для підготовки прикладних аналітичних розробок з відповідних тем.</p> <p>Основними завданнями навчальної практики є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - навчитися навичкам пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, зокрема завдяки використанню інформаційних і комунікаційних технологій; - оволодіти прийомами роботи з джерелами інформації, структурування отриманої інформації за певними параметрами; - вивчити та критично проаналізувати основні проблеми з обраної тематики; - аналізувати регіональні відміни соціально-економічного розвитку держав, їх регіональну політику; - оволодіти прийомами проблемного регіонального аналізу; - набути навичок практичної роботи з прогнозування регіонального розвитку, складання планів і комплексних програм розвитку регіонів; - набути практичних навичок роботи як автономно, так і у команді; - ознайомитись з методикою складання звіту з навчальної практики, його документального оформлення.

ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Виконання студентами індивідуальних завдань є важливим етапом у вирішенні основних завдань навчальної практики.

Індивідуальне завдання розробляється керівником практики індивідуально для кожного студента. Зміст індивідуального завдання повинен враховувати актуальні проблеми сфери регіоналістики і одночасно відповідати цілям і завданням навчального процесу. Крім того, індивідуальне завдання повинно відповідати здібностям і теоретичній підготовці студента.

Зміст індивідуальних завдань формується з урахуванням поточного стану міжнародних відносин, зовнішньої політики провідних країн світу, зовнішньої політики та інтересів України на міжнародній арені, регіональної політики держав світу, їх міжрегіонального співробітництва. Відповідні теми об'єднані в наступні групи:

- регіони і регіональна політика країн Заходу;
- регіони і регіональна політика країн Сходу;
- регіональна політика України та розвиток її регіонів.

На основі цих напрямів і здійснюється конкретна діяльність студента при проходженні практики.

Виконання індивідуальних завдань передбачає виділення двох етапів:

1. Загальна оцінка обраного напрямку дослідження. Так у рамках цього етапу повинні бути здійснені наступні кроки:

- складання загального уявлення про обрану тему дослідження;
- пошук інформації з різних джерел щодо обраної тематики, її фіксація з метою подальшої обробки та аналізу;
- визначення ключових чинників, пріоритетів і завдань, які визначають рівень регіонального розвитку і регіональної політики країн.

2. Підготовка звіту на основі зібраної інформації. Звіт має містити як зібрану емпіричну інформацію, дані, так і синтезовані висновки. Обсяг звіту має становити 10 – 15 сторінок.

Структурно звіт повинен складатись зі вступної частини, основних положень, висновків. У вступній частині (вступ) необхідно відобразити загальні відомості про країну, її місце на міжнародній арені, в міжнародному поділі праці, рівень соціально-економічного розвитку, адміністративно-територіальний устрій тощо.

Основні положення звіту можуть бути представлені декількома розділами. Наприклад, у Розділ 1 необхідно розкрити регіональні відміни аналізованого регіону країни за рівнями соціально-економічного розвитку, спеціалізацією господарства, демографічною ситуацією, рівнем забезпеченості природними ресурсами тощо. У Розділі 2 необхідно подати відомості про наявну комплексну програму розвитку регіону або стратегію його розвитку з виділеними пріоритетами і напрямками, цілями соціально-економічного зростання.

Висновки повинні містити коротке узагальнення матеріалу, визначення тенденцій регіонального розвитку. Після висновків розміщують список використаних джерел і літератури. Таким чином в межах виконання індивідуальних завдань, здобувачу вищої освіти

слід критично оцінити зібрану інформацію з обраної теми та у процесі аналітичної обробки емпіричного матеріалу підготувати звіт.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	Формування уявлень про навчальну практику на основі ознайомлення з навчальним планом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини». Інструктаж про порядок проходження практики та техніки безпеки.
2. Ознайомлювальний	Ознайомлення з обов'язками здобувачів вищої освіти на практиці та обов'язками керівників практики від кафедри. Вибір індивідуального завдання. Ознайомлення з методичними рекомендаціями щодо проходження практики і оформлення звіту.
3. Основний	Виконання індивідуального завдання: збір і обробка фактичного і статистичного матеріалу, написання текстового матеріалу результатів практики. Оформлення звіту.
4. Підсумковий	Подання звіту про проходження практики на кафедру. Захист практики. Проведення підсумків регіональнознавчої практики з виділенням отриманих компетентностей.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення	2. Коцан Н., Гурський Т. Процес регіоналізації у Великій Британії <i>Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</i> , 2020. №1(7). С. 132–138. DOI: https://doi.org/10.29038/2524-2679-2020-01-132-137 .
Основна	1. Бутько М. Регіональна економіка в модернізаційному форматі. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 432 с. 2. Європейська регіональна політика: підручник / за ред. Крисоватого А. та Ліщинського І. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ЗУНУ», 2020. 236 с. 3. Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення / наук. ред. С. Л. Шульц. Львів, 2018. 205 с. URL: http://ird.gov.ua/irdp/p20180102.pdf 4. Навчальний посібник з дисципліни «Регіональна економіка» для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форми навчання // Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Ромащенко О.С. Київ, ДУТ, 2018. 55 с. 5. Регіони України: статистичний щорічник. URL: www.ukrstat.gov.ua . 6. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Яворська В.В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч. посіб. / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, В. В. Яворська. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 372 с.
Додаткова	1. Булатова О. Інтеграційні процеси та глобальні регіони [Текст] / Олена Булатова, Юрій Чентуков, Ілля Чентуков // Журнал європейської економіки, 2018. Т. 17, № 3. С. 297-309. 2. Калитчак Р. Регіоналізм у європейських інтеграційних процесах. URL: http://kassiopeya.com/scripts/ajax.php?task=look_inside&id=hxqpqe4woopmg .

3. Кузь О. М. «Європа регіонів» як ідентичнісний проект / О. М. Кузь // Політико-правова ментальність українського соціуму в умовах європейської інтеграції : монографія / [О. О. Безрук, В. С. Бліхар, Л. М. Герасіна та ін.] ; за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2019. С. 149–165.

ЕФЕКТИ НАВЧАННЯ

КОМПЕТЕНТНОСТІ		
Інтегральна	Загальні	Фахові
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.	ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень. СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.
Програмні результати	<i>код критерію</i>	<i>Опис</i>
	РН 1	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.
	РН 6	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.
	РН 9	Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.
	РН 17	Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

МЕТОДИ РОБОТИ ТА НАВАНТАЖЕННЯ

ECTS кредити (1 ECTS = 30 годин роботи студента)	3
Загальне навантаження (годин)	90
Консультації	6
Самостійна робота	84
Елементи самостійної роботи студента*	Кількість годин
узгодження теми та змісту навчальної практики з керівником, розробка завдань	8
опрацювання літератури, збір матеріалів для дослідження	30
обробка та аналіз зібраної інформації, написання та оформлення звіту	40
підготовка доповіді і презентації	6
Загальна кількість годин	84